

Mirandolina brengt ook de luisteraar het hoofd op hol

Bij Opera Trionfo houden ze van luchtigheid. Onvermoeibaar haalt Nederlands meest eigenwijze operagezelschap vergeten pareltjes boven water. Geen zware kost, wel kluchtige of knotsgekke stukken uit de 20ste eeuw. In dat opzicht is Martinu's opera 'Mirandolina', die haar Nederlandse première beleeft, weer een schot in de roos. De componist sprak van 'een licht en ongecompliceerd ding'. Als uitgangspunt koos hij 'La locandiera' van Carlo Goldoni, de grootmeester van de commedia del'arte.

De herbergierster uit de titel is Mirandolina, die er een sport van maakt mannen van stand te verleiden. Een poenerige graaf en een ijdele markies dartelen om haar heen. Zelfs de botte vrouwenhater, de ridder van Riperfatta krijgt ze klein. Maar de ware liefde blijkt te schuilen in de bediende Fabrizio.

Opera Trionfo werkt met jonge zangers. En nergens komen de frisse stemmen en het jeugdige elan zo goed van pas als in het komische repertoire. De Nederlandse sopraan Pamela Heuvelmans steelt de show als Mirandolina. Plagend, flirtend en kwebbelend windt ze ook vocaal iedereen om haar vingers. Tenor Jan-Willem Schaafsma treft perfect de wat sullige goeiigheid van ober Fabrizio. Bas-bariton Jan Willem Baljet kruipt knap in de huid van de lompe ridder die tot zijn eigen grote verbazing en woede toch in de netten van de liefde verstrikt raakt. De twee andere minnaars, de markies van Forlimpopoli en de graaf van Albafiorita, komen bij Martinu wat minder uit de verf, maar worden door de Chinese bariton Zenhua Chang en de Sloveense tenor Matevz Kajdiz met verve gezongen. Francis van Broekhuizen en Ekaterina Levental zetten een prachtig stel kwetterende gelukszoekers neer.

Regisseur David Prins weet hoe hij met weinig middelen theater kan maken. Het decor van Arnold Schalks is even sober als doeltreffend. De kostuums van Jookje Zweedijk geven met een vette knipoog

een draai aan de typetjes van de commedia del'arte.

Dolkomisch werkt het gehannes met wasbord, mangel en strijkijzer tijdens het derde bedrijf. Een vondst zijn de circuskunstjes die zangers tijdens een tussenspel opvoeren. Prins boort ook diepere lagen aan. De eenzaamheid die onder al het liefdespel gaapt, krijgt indrukwekkend gestalte als Mirandolina tegen het slot plots alleen op het podium staat:

Goldoni's tekst inspireerde Martinu tot bruisende, hyperactieve muziek. Zoals Mirandolina de mannen het hof op hol brengt, zo dolt de componist met de luisteraar. In een smeltkroes van stijlen buitelen de motiefjes in duizelingwekkende vaart over elkaar heen. Razend snel schakelt de componist tussen verschillende karakters. Hier delen de strijkers een plaagstootje uit, daar zingt een klarinet een tedere melodie.

Daarin schuilt ook de enige zwakke plek. De componist is zo scheutig met voortrazende nootjes en snelle stemmingswisselingen, dat soms de vermoeidheid toeslaat. In het derde bedrijf valt alles op zijn plaats. Daar bereikt Martinu de perfecte balans tussen lyriek en luchtigheid, tussen oprechtheid en muzikale slapstick.

Bart Visman en Anthony Fiumara hebben het stuk zo listig voor kamerorkest bewerkt dat je hun herinstrumentatie voor het origineel zou houden. Hulde voor dirigent Ed Spanjaard en de musici van het Nieuw Ensemble die al die noten uitstekend weten te laten sprankelen.

WINAND VAN DE KAMP

Opera Trionfo, 'Mirandolina' van Martinu. Leiding: Ed Spanjaard; regie: David Prins. Gezien: 23/12, Stadschouwburg, Haarlem. Herhalingen: o.a. 8/1, Muziekgebouw aan 't IJ, Adam en 5/2, Schouwburg, Leiden.